

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย:

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๒.

_____. ฎีกาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. ปกรณ์วิเสสภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๙.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับสยามรัฐฉบับพิมพ์ ๒๕๒๕. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

_____. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

คณะกรรมการโครงการจัดสร้างพระไตรปิฎกนิสสยะ. พระไตรปิฎกนิสสยะ (ฉบับพิเศษ) มหาสติปัฏฐานสูตร. แปลโดยจรัญญ ธรรมดา. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๔.

คู่มือการฟังพระอภิธรรม เล่ม ๒. ปริเฉทที่ ๔ วิถีสังคหวิภาค. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๔๒.

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ธรรมภาคปฏิบัติ ๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

จินต์ บริหารวนเขตต์. ปรมัตถธรรมสังเขป จิตตสังเขป และภาคผนวก. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ โอ. เอส. พรินติ้งเฮาส์, ๒๕๕๓.

บุญมี เมธากุล. **ความฝัน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยามประเทศ, ๒๕๓๙.

ฝ่ายวิชาการ อภิธรรมโชติกะวิทยาลัย. **คู่มือการศึกษาหลักสูตรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. พิมพ์ครั้งที่ ๓.

กรุงเทพมหานคร: หจก.ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๕.

ธนิต อยู่โพธิ์. **วิปัสสนาภิรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

พระกัมมัญฐานาจารย์ อ. บัณฑิตาภิวงษ์. **โพธิมณฑล**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๖.

พระกัมมัญฐานาจารย์ พระบัณฑิตาภิวงษ์. **รู้แจ้งในชาตินี้**. แปลโดย พระคันธสาราภิวงษ์. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๐.

พระคันธสาราภิวงษ์. **โพธิปักขิยธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๕.

พระครูเกษมธรรมทัต (สุรศักดิ์ เขมรสี). **วิปัสสนาภูมิ**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๘.

พระครูปลัดสัมพิพัฒนธรรมาจารย์ (ประเสริฐ มนต์เสวี). **อานาปานสติภาวนา**. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.

_____. **เอกสารประกอบการสอน รายวิชา สัมมนาวิปัสสนาภาวนา**. หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิปัสสนาภาวนา ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆสมจร., ๒๕๕๕.

พระญาณธชเถร (แลดิสยาตอ). **อภิธัมมัตถสังคหะ และ ปรมัตถทีปนี**. แปลโดย พระคันธสาราภิวงษ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวัน กราฟฟิค จำกัด, ๒๕๔๖.

พระธมมपालมหาเถร. **ปรมัตถมัชฌิมสูตร วิสุทธิมคคมหาฎีกา ภาค ๑**. แปลโดย สิริ เพ็ชรไชย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพลส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด, ๒๕๔๕.

_____. **ปรมัตถมัชฌิมสูตร วิสุทธิมคคมหาฎีกา ภาค ๒**. แปลโดย สิริ เพ็ชรไชย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพลส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด, ๒๕๔๕.

_____. **ปรมัตถมัชฌิมสูตร วิสุทธิมคคมหาฎีกา ภาค ๓**. แปลโดย สิริ เพ็ชรไชย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพลส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด, ๒๕๔๕.

พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิริ). **วิปัสสนากรรมฐาน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประยูรวงศ์ พรินต์ติ้ง จำกัด, ๒๕๕๓.

_____. **โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สัมปชัญญะ, ๒๕๔๘.

_____. **คู่มือสอบอารมณ์กรรมฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

_____. **หลักปฏิบัติสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๓.

_____. **วิปัสสนากรรมฐาน ภาค ๒ ว่าด้วย มหาสติปัฏฐาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๘.

พระธรรมมังคลาจารย์ (ทอง สิริขันธ์). **ทางสายเอก**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. เชียงใหม่: หจก. ดาราวรรณการพิมพ์, ๒๕๕๓.

พระบวรปริยัติวิธาน. **แสงสว่างทางปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพลส จำกัด, ๒๕๕๑.

พระปลัดวิสุทธ์ คุตตชโย. **คู่มือการศึกษาพระอภิธรรมจุฬารามวาสี**. กรุงเทพมหานคร: หจก. ทิพย์วิสุทธ์, ๒๕๕๑.

พระพุทโธสาจารย์. **คัมภีร์วิสุทธิมรรค**. แปลโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร). พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง, ๒๕๔๖.

_____. **คัมภีร์วิสุทธิมรรค เล่ม ๓**. แปลโดย พระเมธีกิตติโยม (พิน กิตติปาโล) และ ธนิต อยู่โพธิ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญาน, ๒๕๔๑.

_____. **อัฐสาลินี**. แปลโดย พระคันธสาราภังค์. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์, ๒๕๕๔.

พระพุทโธทัตเถระ. **อภิธัมมวาท**. แปลโดย พระคันธสาราภังค์. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). **พุทธธรรม (ฉบับปรับปรุง)**. พิมพ์ครั้งที่ ๓๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผลิธัมม, ๒๕๕๕.

_____. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

_____. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๙. นนทบุรี: บริษัท เอส. อาร์. พรินต์ติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๓.

พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร). **วิมุตติรัตนมาลี**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม, ๒๕๓๙.

พระภิกษุทันตะ อาสภมหาเถระ ธัมมาจริยะ อัคคมหากัมมัฏฐานาจริยะ. **วิปัสสนาทีปนิฎฐิกา**. ชลบุรี: วัดภักทันตะอาสภาราม, ๒๕๑๓.

- _____ . **ปฐมวิปัสสนาวงศ์ในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๔.
- พระมหาชินวัฒน์ จกกวโร (กุยรัมย์). **พระอภิธรรม จิตโดยพิสดาร**. นนทบุรี: จารุชา ๑๙๘ การพิมพ์, ๒๕๕๔.
- พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ. **ปริเฉทที่ ๔ วิถีสังคหะ**. กรุงเทพมหานคร: หจก. ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๓.
- _____ . **ปรมัตตโชติกะ ปริเฉทที่ ๓ และ ปริเฉทที่ ๗**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: หจก. ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๐.
- _____ . **ปรมัตตโชติกะ ปริเฉทที่ ๑-๒-๖**. กรุงเทพมหานคร: หจก. ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๓.
- พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ. **ปรมัตตโชติกะ ปริเฉทที่ ๙ เล่ม ๑**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: หจก. ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๔.
- _____ . **ปริเฉทที่ ๙ เล่ม ๒ วิปัสสนากรรมฐาน**. กรุงเทพมหานคร: หจก.ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๔.
- _____ . **วิปัสสนากรรมฐาน**. กรุงเทพมหานคร: เฉลิมชาญการพิมพ์, ๒๕๒๘.
- _____ . **มาติกาโชติกะธัมมสังคณีสรูปัตถนิสสยะ หลักสูตรชั้นจุฬารามิทธิกะเอก**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสัทธัมมโชติกะ, ๒๕๓๕.
- _____ . **วิถิมุตตสังคหะ ภูมิจตุกกะและปฏิสนธิจตุกกะ**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: หจก. ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๑.
- พระโสภณมหาเถระ (มหาสีสยาตอ). **ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร**. แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.
- _____ . **ปฏิจจนุสุมปาต เหตุผลแห่งวิภูสสงสาร**. แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์, ๒๕๕๓.
- _____ . **พรหมวิหาร**. แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.
- _____ . **มหาสติปัฏฐานสูตร**. แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.
- _____ . **วิปัสสนาขุณี**. แปลโดย จำรูญ ธรรมดา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๔๐.
- _____ . **วิปัสสนานัย เล่ม ๑**. แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๔๘.

_____. **วิปัสสนาญ้ย เล่ม ๒.** แปลโดย พระคันธสาราภิงศ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. นครปฐม: หจก. ซีเอไอ เซ็นเตอร์, ๒๕๕๐.

_____. **อนัตตลักขณสูตร.** แปลโดย พระคันธสาราภิงศ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๖.

_____. **นิพพานกถา.** แปลโดย พระคันธสาราภิงศ์. นครปฐม: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๔.

พระอนุรุธาจารย์. **อภิธัมมัตถสังคหะ และปรมัตถทีปนี.** แปลโดย พระคันธสาราภิงศ์. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๒.

_____. **อภิธัมมัตถสังคหะ และปรมัตถทีปนี.** แปลโดย พระคันธสาราภิงศ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: หจก. ไทยรายวัน กราฟฟิค เพลท, ๒๕๕๖.

พระอังกวีสเถระ. **สัททนีติธาดุมมาลา.** แปลโดย พระมหานิมิตร ธมฺมสาโร และจำรูญ ธรรมดา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๕๖.

พระอุปติสสเถระ. **วิมุตติมรรค.** แปลโดยพระราชาวรมณี (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). กรุงเทพมหานคร: บริษัท เคล็ดไทย จำกัด, ๒๕๕๑.

พุทธทาสภิกขุ. **ธรรมโฆษณอรรถาณุกรม (ฉบับย่อ).** กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, ๒๕๓๓.

_____. **ธรรมานุกรมธรรมโฆษณ ฉบับประมวลธรรม เล่ม ๓.** กรุงเทพมหานคร: ธรรมทานมูลนิธิ, ๒๕๔๐.

พิจิตร จิตวณโณ, **อนุพุทพิกถาทีปนี ภาค ๔ โทษของกาม.** พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: หจก. โรงพิมพ์ ชวนพิมพ์, ๒๕๔๗.

วรรณสิทธิ ไวยทยะเสวี. **พระอภิธรรมมัตถสังคหะ ปริเฉทที่ ๔ วิธีสังคหวิภาค.** พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: หจก.ทิพยวิสุทธี, ๒๕๕๒.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก. **สัมมาทิฐิ.** เชียงใหม่: โรงพิมพ์ นันทพันธ์, ๒๕๕๕.

สยาดอกัททันตวิโรจนะ. **วิธีเจริญมหาสติปัฏฐาน เล่ม ๑.** แปลโดย เมฆวดี. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ดีเอ็มจี, ๒๕๕๖.

_____. **วิธีเจริญมหาสติปัฏฐาน เล่ม ๒.** แปลโดย เมฆวดี. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ดีเอ็มจี, ๒๕๕๖.

สุภีร์ ทุมทอง. **การพัฒนาอินทรีย์สังวร.** พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น จำกัด, ๒๕๕๔.

(๒) วิทยานิพนธ์:

พระนรบดีพ ถาวรธมโม (อินทรทัศน์). “การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการรับรู้ของจิตในพุทธปรัชญาเถรวาท และสมองในหลักสรีรวิทยา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พระมหาสมนึก เตชปญฺโญ (สินสุทธิ). “ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขั้น ๕ กับอายตนะ ๑๒ ในการเจริญวิปัสสนาภาวนาในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

พระมานัส โสภณจิตฺโต (ชอบมี). “ศึกษาวิธีการกำหนดรูปนามทางวิญญาณ ๖ ในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

พระวรรณะ มหาคมภีโร (ไต้น้อย). “ศึกษาวิธีการนำเสนอเรื่องอายตนะ ๖ ในหนังสือทวาร ๖ ของทันตแพทย์สม สุจิรา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

น.ส.ณัฐพร จงกลการพาณิชย์. “การศึกษาวิเคราะห์ผัสสะในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา ตามหลักสติปัฏฐาน ๔ เฉพาะกรณีการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาภาคสนาม ๗ เดือน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

(๓) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

อาณัติชัย เหลืองอมรชัย. เอกสารประกอบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาอาชีวศึกษามิกะโท **วิปัสสนากรรมฐานปริเฉทที่ ๙**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสัทธัมมโชติกะ, ๒๕๕๗.(อัดสำเนา)

๒. ภาษาอังกฤษ

2. Secondary Sources:

(I) Books

C.J. Moor. **Handbook of Sensation and Perception**. Victoria: E. Bruce Goldstein Printing, 2005.

Robert Ornstein and Richard Thomson. **The Amazing Brain**. Boston: Houghton Mifflin Company, 1968.

S.S. Stevens and Frad Warshofsky. **Sound and Hearing**. New York: Time-Life Books, 1970.

The most Venerable Mahasi Sayadaw. **A practical way of Vipassana (Insight Meditation)**. Yangon: Stars Empire One Stop Printing Service, 2011.

_____. **Practical Insight Meditation**. Yangon: Buddha Sasana Nuggaha Organization, 1979.

_____. **The Stipattthana Vipassana Meditation**. Yangon: Buddha Sasana Nuggaha Organization, 1979.

_____. **Purpose of Practising Kammatthana Meditation**. Yangon: Buddha Sasana Nuggaha Organization, 1995.

_____. **Vipassana Spiritual Insight**. Translated by Dr.KO Gyi. Second edition. Yangon: Tiger Offset, 1994.

Venerable Sayadaw Ashin Jatila. **Dhamma Discourses**. Second printing. Yangon: Mahasi Meditation Centre, 2005.

(II) Articles

I. Friedmann, "The cytology of the ear". **British Medical Bulletin**. vol.18 ,1963.